

{youtube} [bntsrSdqBNk](https://www.youtube.com/watch?v=bntsrSdqBNk) {/youtube}

Ήταν ένας εύθυμος, σατυρικός και "ελευθεριάζων" χορός (όπως τον χαρακτηρίζει ο δάσκαλος και λαογράφος Στ. Αποστολάκης στο βιβλίο του "Τα λαογραφικά του χορού στη Δυτική Κρήτη"). Σύμφωνα με τους ερευνητές Γιάννη Παναγιωτάκη και Γιώργη Λαγκαδινό (βλ. τις ανεξάρτητες ανακοινώσεις τους στο 11ο Συνέδριο των Κρητών Φοιτητών, Ελούντα 6.8.2005), ο αράπικος χορευόταν σε όλη την Κρήτη. Μερικές φορές μάλιστα κατέληγαν σ' αυτόν, τα ξημερώματα, ακόμη και γαμήλια γλέντια!

Όταν είχαν αποχωρήσει τα γυναικόπαιδα, οι τελευταίοι άντρες γλεντιστάδες επιδίιδονταν στον αράπικο, μιμούμενοι ερωτικές κινήσεις ανάμεσα σε άντρα και γυναίκα (δύο μεταμφιεσμένοι άντρες, ο ένας σε γυναίκα κι ο άλλος, "μουζωμένος", δηλαδή μουτζουρωμένος, σε "αράπη"), και συμβόλιζαν έτσι την έντονη ερωτική επίδοση του νεόνυμφου ζευγαριού (που κι αυτό είχε ήδη αποχωρήσει για ύπνο). Η μίμηση αυτή δεν εθεωρείτο προσβλητική, γιατί ξεσπούσαν σε ευχετικά επιφωνήματα "άντε και καλούς απογόνους" κ.τ.λ. (Παναγιωτάκης).

Συνήθως βέβαια, όπως φαίνεται, ο αράπικος χορευόταν τις απόκριες. Η μορφή του παραπέμπει καθαρά σε αρχαία διονυσιακά δρώμενα, σε γιορτές γονιμότητας για τη φύση κ.τ.λ., πράγμα που δεν είναι ασυνήθιστο στην Κρήτη, όπως και σε όλη την Ελλάδα βέβαια. Ανάλογα δρώμενα με έντονα στοιχεία αρχαίων τελετών γονιμότητας (π.χ. ψεύτικα γεννητικά όργανα κρεμασμένα σε μεταμφιεσμένους ή σε ανδρείκελα, δηλαδή ομοιώματα ανθρώπων) παρατηρούνται και σε άλλα κρητικά αποκριάτικα έθιμα, όπως ο "Καντής" στην επαρχία Αμαρίου και ίσως και αλλού, που σατιρίζει τον Τούρκο ιεροδικαστή (καδή). Άλλο αποκριάτικο έθιμο με στοιχεία ερωτικής σάτιρας (δηλαδή γονιμικά στοιχεία) είναι ο "Καουκάς", που γίνεται ακόμη, μερικές φορές, στο Μελιδόνι Μυλοποτάμου του νομού Ρεθύμνης (αρπαγή κοπέλας από σαρακηνό και εικονικός γάμος) κ.λ.π. Ίσως λοιπόν ο αράπικος δεν είναι "εισαγόμενος" χορός, αλλά κατάλοιπο αρχαίων εθίμων, και το όνομά του να προέρχεται από τη μεταμφίεση του συμβολικού "άντρα" σε "αράπη". Η μεταμφίεση αυτή οφειλόταν πιθανόν στην ιδέα για την ...έντονη σεξουαλική επίδοση των κατοίκων της Αφρικής, που ήταν γνωστοί στην Κρήτη μόνον ως δούλοι, αχθοφόροι ή κουρσάροι πολεμιστές, και φυσικά ήταν αδύνατον να προσεγγιστούν με τα σημερινά κοινωνικά και πολιτισμικά δεδομένα (δεν υπάρχει, δηλαδή, ρατσισμός σ' αυτή την παλιά αντιμετώπιση, αλλά οφειλόταν σε ιστορικές και κοινωνικές συγκυρίες – τις ίδιες που προκάλεσαν και τη

μορφή του "αράπη"-στοιχείου των παραμυθιών του παλιού καιρού)...

Από το blog.mantinades.gr

□